

Landbruget NU

NYHEDSBREV
Til jordbrugere

Juni 2009

nr. 2

På ny site har Fødevareministeriet samlet al sin viden om GMO

- ministeren mener, at Danmark skal være i front med bioteknologi

Landbruget kan være ny boble frygter Nationalbanken

- men der mangler ikke tillid til landbruget fra bankerne, siger branchen

Nyt forskningscenter skal gøre biobrændsel bæredygtigt

- målet er at finde enzymer, der kan forgære plantedele

Danmark har højt landsbrugsteknisk vækstpotentiale

- men ny forskning skal sigte mod grøn harmoni

Bedriftens forsikring skal svare til miljøkrav

- ellers kan det kost dyrt, siger rådgiver

Landmanden må holde nærkontakt med bank og revisor

- og humøret på stand by, siger Agrogruppens formand

www.agrogruppen.dk

AGRO
gruppen
DANMARK

16. årgang

Forbrugerne må betale regningen hvis EU afskaffer landbrugsstøtten

siger formanden for mælkeproducenterne og advarer om, at der ellers ikke vil være mange danske landbrugsprodukter på hylderne

Modsat EU vil Rusland fortsætte med finansiell støtte til landbruget

og det på trods af den økonomiske krise, skriver landets præsident Dmitrij Medvedev i en kommentar i et dansk dagblad

Forbrugerne får regningen hvis landbrugsstøtten forsvinder

Mange politikere snakker om at afskaffe støtten til landbruget, men de er ikke ansvarlige nok til at fortælle, at forbrugerne får regningen.

Det siger formanden for Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Peder Mouritsen, i et indlæg i dagbladet Politiken.

Han henviser til, at en gennemsnitlig landbrugsbedrift i 2007 tjente 516.000 kr., hvoraf de 416.000 kr. var EU-støtte.

I 2008 var der et underskud - efter støtteudbetaling - på 21.000 kr.

Derfor er støtten en del af indtjeningsgrundlaget - og ikke en ekstra check, anfører Peder Mouritsen.

Hvis støtten forsvinder, mangler der for landmanden 50 øre pr. liter mælk - oveni de ca. to kroner, han får. Det giver en prisstigning i butikken på to kroner. Tilsvarende vil et typisk stykke ost stige med ti kroner, og et godt stykke dansk oksekød med 30-50 kr. pr. kilo.

”Hvis forbrugerne er villige til at betale de højere priser og fortsætter med at købe danske varer, så er landbruget gerne med til at afskaffe støtten”, skriver formanden.

Han mener, at skatteyderne til gengæld næppe kommer til at mærke, hvis

støtten afskaffes, fordi politikerne så vil bruge midlerne til andre formål.

Hvis støtten forsvinder, og forbrugerne ikke vil betale mere for danske varer, bliver der kun polsk mælk, argentinsk kød og ubestemmeligt smør tilbage i butikkerne, forudser Peder Mouritsen.

Rusland vil fortsat yde støtte til landbrugsproduktionen

I Rusland producerede man sidste år en rekord-stor kornafgrøde på 108,4 mio. ton - svarende i runde tal til det halve af EU's.

I et indlæg i dagbladet Børsen giver landets præsident udtryk for en række bekymringer over situationen på det globale fødevarermarked - hvor efterspørgslen generelt stiger. Blandt andet nævner han, at vi globalt set må konstatere, at der er nærværd en milliard fattige, som ikke har adgang til tilstrækkeligt med fødevarer. Grunden er befolkningstilvækst, ændringer i kostvaner, klimaændringer og biobrændsler.

Han anfører, at al opmærksomhed i øjeblikket rettes mod den økonomiske krise - men at fødevarermarkedernes problemer ikke forsvinder af den grund.

Dmitrij Medvedev advarer om, at verdenssamfundet ikke skal tro sig sikret mod en gentagelse af fødevarerkrise. Derfor har Rusland på G8-landenes landbrugsministermøde i Treviso foreslået at oprette et globalt system, der kan styre fødevarereserverne. Også fordi mulighederne for udvidelse af produktionsarealerne over det meste af verden er ved at være udtømte.

For Rusland er indtægter ved salg af korn grundlaget for størstedelen af overskuddet i det russiske landbrug. For sæsonen 2008-09 forventer præsidenten, at Rusland vil kunne forsyne næsten 50 lande - ilande som ulande - med 21 mio. ton korn, hvilket er landets bidrag til at øge den globale fødevarerikkerhed.

Det sker i kraft af positive vejrforhold og landets naturlige frugtbarhed - men også ”den russiske stats rettidige finansielle støtte til landbrugsproduktionen”.

På trods af den økonomiske krise er det hensigten at fortsætte denne politik, skriver præsident Dmitrij Medvedev i Børsen.

Landbruget kan være boble frygter Nationalbanken

Hvis den økonomiske nedtur bliver værre end forudset, kan bankerne igen komme til at lide under mangel på kapital. Med alle de ringe i vandet som følger af det.

Det nævner Nationalbanken i sin rapport Finansiell Stabilitet fra juni samtidig med deadline for dette nyhedsbrev. I rapporten er der gjort et nummer ud af diverse worst-case-scenarier - måske efter at banken jo tidligere er blevet kriti-

seret for manglende forudseenhed....

I den nye rapport nævnes et muligt fald i prisen på landbrugsjord som en af de forestående mulige trusler. Baggrunden skulle være, at prisen på jord i Danmark fordobledes i løbet af årene 2005-2008.

I halvårsrapporten ser Nationalbanken en risiko for et markant fald i jordpriserne i de kommende år. Som konsekvens af det står bankerne med en risiko for øgede nedskrivninger på landbrugsengagementer. Også fordi jordbrugerne på det seneste har øget omfanget af kortfristet gæld til bankerne.

Fra landbrugets nye fællesorganisation melder man, at landmændene ikke oplever, at bankerne har mindre tillid til branchen. Her er det indtrykket, at der - så længe det gælder drift - ikke er mangel på opbakning fra den finansielle sektor, fortæller flere medier.

400.000 nye EU-job i vedvarende energi

Landene i EU kan skabe flere end 400.000 nye job de næste ti år ved at satse målrettet på vedvarende energi som fx biomasse. Det konkluderer en analyse fra EU-kommissionen. Flere end 1,5 millioner mennesker i EU arbejder allerede med grøn energi

Nyt forskningscenter vil gøre biobrændsel bæredygtigt

Det Strategiske Forskningsråd har bevilliget 22 millioner kr. til et nyt forskningscenter på Life - Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet.

Her skal man udvikle nye bioteknologiske metoder, så det i fremtiden bliver muligt at udvinde biobrændsel af landbrugsaffald. Derved kan den samme høst bruges både til dyrefoder og til bioethanol.

I dag producerer man på verdensplan mere end 40.000 mio. liter bioethanol årligt. Men næsten hele produktionen er baseret på såkaldte 1.-generations-teknikker, som kan risikere at konkurrere med produktionen af fødevarer.

- Den nuværende metode til at fremstille bioethanol er ikke bæredygtig nok i længden. Vi skal sørge for, at der er plads til både mad, energi og miljø, siger leder af forskningscenteret Bio4Bio, professor Claus Felby fra LIFE.

Derfor satser de danske forskere i Bio4Bio på at udvikle den næste generation af teknikker, så ellers ubrugelige affaldsprodukter fra afgrøderne som strå og stængler mv. kan forgæres til bioethanol.

Målet er at karakterisere molekylestrukturen i planternes cellevægge, udpege deres svageste led og finde enzymer, som nedbryder dem, så halm, strå og stængler kan forgæres til bioethanol. Vi forventer, at de nye udvindingsmetoder vil få stor betydning for miljøet og samfundsøkonomien," fortsætter Claus Felby.

Forskerne vil desuden kortlægge de gener, der kontrollerer cellevæggens struktur for at fremavle nye plantesorter, som er skræddersyet til produktion af biobrændsler, fortæller centret i en pressemeddelelse.

Partnere i projektet er foruden LIFE Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, CBMI, Inbicon, DLF Trifolium A/S, Novozymes A/S og Terranol A/S.

Samtidig har regeringen vedtaget Lov om bæredygtige biobrændstoffer.

Den skal sikre en lavere CO₂-udledning fra transportsektoren og forpligter virksomheder, der producerer og importerer mineralsk benzin og diesel, til at sikre, at bæredygtige biobrændstoffer udgør mindst 5,75 pct. af det samlede årlige salg af benzin og diesel fra 2012. Men allerede næste år vil infrastrukturen til at blande bæredygtigt biobrændstof i benzin være på plads - for diesel vil det ske i 2011.

Hjemmeside samler viden om GMO

Fødevarerministeriet har nu samlet al sin viden om genetisk modificerede organismer, GMO, på nyt internetside. Her får man information om GMO i bl.a. frø og foder, om hvordan GMO'er bliver godkendt og dyrket.

Fødevarerminister Eva Kjer Hansen ønsker, at Danmark skal være i front med bioteknologi, og at genteknologiens potentiale bliver udnyttet positivt uden at gå på kompromis med miljø- og sundhedsmæssige hensyn.

- Der er mange fordele ved GMO, og dem skal vi udnytte. Samtidig skal vi naturligvis bruge genteknologien forsvarligt uden at gå kompromis med sikkerheden, siger hun.

GMO-området er gennemreguleret af både dansk og EU-baseret lovgivning, hvis formål er at sikre menneskers og dyrs sundhed, miljøet og forbrugernes frie valg mellem GMO, konventionelle og økologiske produkter.

På hjemmesiden er der forklaringer på alle de komplicerede regler og tekniske udtryk, der knytter sig til GMO.

Se evt. www.fvm.dk/gmo

Man kan også stille spørgsmål til GMO-postkassen, gmo@pdir.dk og evt. tilmelde sig et nyhedsbrev.

Brug for mere forskning i grøn vækst

En række institutioner, bl.a. Skov & Landskab, er gået sammen om et notat om mulige vækstpotentialer i landbrugsproduktionen sammenholdt med behovet for mere viden om effekterne af landbrugsdrift på klima og natur og miljø.

Notatet, Grøn Vækst - videnbehov, er udarbejdet i tilknytning til regeringens Grøn Vækst. Her er den væsentligste udfordring at forene et vækstorienteret landbrug, hvor der er et stort landbrugsteknisk potentiale for at øge produktionen, med et højt niveau af miljø- og naturbeskyttelse, herunder opfyldelse af målene for Natur og Miljøplan 2020.

Se evt. http://www.sl.life.ku.dk/upload/ny_grøn_vækst.pdf

Ny konsulent: forsikring, skadesrådgivning, projektrådgivning og -styring

Erik Pedersen er ny selvstændig konsulent tilknyttet Agrogruppen. Han har mere end 35 års erfaring med total-

rådgivning i byggeprojekter. Det er typisk inden for såvel store som små køer og svinestalde på enkeltanlæg op til 500 køer og 3500 søer.

- Erfaringen viser, siger Erik Pedersen, at der kan spares store summer på at gennemføre projekterne i del-entrepriser, når Dafor står for idé-oplæg i samarbejde med landmanden. Det gælder udarbejdelse af projektbeskrivelse, prisindhentning, udarbejdelse af projektkontrakt og byggestyring.

Erik Pedersen tilbyder desuden specialrådgivning inden for et andet felt, som får stadig større aktualitet, nemlig skadesrådgivning.

Nutidens og fremtidens forsikringer bør med stor opmærksomhed tilpasses bedrifterne og de nye miljøkrav, der stilles til producenterne i dag.

Ved større skader kan det ellers resultere i manglende dækning på summer i millionklassen. Mange assurandører kender ikke de nye krav.

Derfor anbefaler Erik Pedersen en gennemgang forestået af en erfaren forsikringsrådgiver med kendskab til både indtegnelse af forsikringer og skadesopgørelse inden for landbruget. Ved gennemgang af forsikringer konstateres der i alt for stort omfang mange alvorlige

mangler, siger han.

Forsikringer kan i øvrigt indtegnes enten enkeltvis eller i større erfagrupper.

Ligeledes når skaden er sket, hjælper Dafor med skadesopgørelsen over for forsikringsselskabet.

Her er der ofte mange penge til forskel, da Dafor arbejder for kunden og bruger den nødvendige indsats for at udregne den korrekte erstatning. Forsik-

ringsselskabets taksator arbejder som bekendt i selskabets interesse.

Forsikringsbetingelserne har vanligvis inkluderet udgifter til egen rådgiver for skadesopgørelse og administration. Men det er typisk op til den enkelte skadelidte at opdage denne mulighed og gøre brug af den.

Se venligst mere på www.dafor.dk.

Landbruget NU

er et nyhedsbrev, som ordinært udsendes fire gange årligt af foreningen Agrogruppen Danmark til gruppens landmandskunder.

Ansvarshavende redaktør:

Steen Kristensen,
Agrogruppen Danmarks sekretariat,
Gammel Stationsvej 5, 8900 Randers.
Tlf.: 86 40 92 95 - Fax: 86 43 19 95 - e-mail:
sk@nd-revision.dk - www.agrogruppen.dk

Udarbejdelse:

Britta Astadatter Nilsson, journalist.

Oplag: ca. 11.500

Tryk: HCB Tryk Tlf.: 98 80 09 22.

Leder

Landmænd skal kunne ekstra meget for tiden...

Som alle ved, er der økonomisk krise i en række brancher, og jordbugserhvervet er p.t. ikke det sted, det for øjeblikket er nemmest at drive virksomhed.

Her skal landmanden foruden de traditionelle landsbrugsfaglige evner for tiden også udvise en række andre talenter.

En af måderne at beskrive den samlede situation på kunne være at sige, at bytteforholdet mellem salgspriser og indkøbspriser simpelt hen er blevet for ringe. Afregningsprisen for mælk, kød og afgrøder modsvarer ganske enkelt ikke den nødvendige investering i råvarer som foder, gødning og andre hjælpeprodukter og prisen på arbejdstimer.

Derfor tjener mange landmænd stort set ikke penge for tiden.

Som om det ikke var nok, skal det samlede landbrug ydermere mødes af hurdler som fx en politisk kritik af, at de kommende skattelettelser vil få en positiv virkning på den kapital, som måtte være opsparet under virksomhedsordningen. Men hvad var ellers meningen med en skattelettelse? Pointen skulle være, at de opsparede midler udsættes for en mildere beskatning, end de ville blive på opsparingstidspunktet. Altså en utilsigtet fordel set i et pensions-perspektiv.

Men her må landbruget melde hus forbi. Midler opsparet under virksomhedsordningen er ikke at betragte som pensionsformue. Det er kapital, der - sådan som lovgivningen også foreskriver - er beregnet på at sikre virksomhedens fortsatte drift.

Så denne forfejlede kritik - eller sure rønnebær - kunne landbruget godt have været foruden.

Det samme gælder den netop offentliggjorte rapport, Finansiell Stabilitet, fra Nationalbanken. Her er landbruget ud-

råbt til mulig ny finansiell boble på grund af stigning i kortfristet gæld blandt landmændene. I forlængelse heraf udtrykker man risiko for, at "bankerne vil få øgede nedskrivninger på landbrugsengagementer".

Uhyret i kulissen skulle være kommende markant faldende jordpriser.

Disse udtryk for frygt hjælper aktuelt ikke jordbrugerne, der ligesom andre for tiden oplever en vis tilbageholdenhed hos banker og andre, der sidder på likviditeten. I værste fald kan et sådant sortsyn få en vis selvforstærkende effekt.

Rækken af aktuelle ugunstige parametre kan landmanden ikke selv gøre meget ved. Han kan alene løbende optimere driften, som han plejer. Og holde humøret på stand-by. Og så kan han holde særlig nærkontakt med sit pengeinstitut og sin revisor. I hvert fald revisoren vil have fuld forståelse for situationen.

Venlig hilsen

Steen Kristensen
formand

JT Adviser
Registreret revisionsanpartsselskab

Jens Tofthøj Registreret revisor FRR

Lundbyvej 89 . DK 5700 Svendborg . Tlf: +45 6254 1700 . Mobil: +45 2068 2750

E-mail: jt@jtadviser.dk

www.jtadviser.dk